

מדינת ישראל, משרד הבריאות

חוזה מינהל הסיעוד

20.10.2009

תאריך

80

מס'

אומדן כף רגל סוכרתית על ידי אחות מוסמכת

נושא:

מצורפת בזה הנחיה לבדיקה שגרתית של אחיות, את רגלי החולים המאובחנים כחולי סוכרת.

ההנחיה מכלילה בתפקידה של האחיות המוסמכות את האחיות לבדיקה האמורה, במגמה להקטין סיבוכים ולמנוע קטיעות. מצופה כי ע"י הפיכת פעילות זו לשגרת עבודתה של האחיות המוסמכות, ניתן יהיה בעתיד להצביע על שיפור משמעותי באיכות הטיפול של חולי סוכרת כמו גם איכות תיפקודם היום יומי.

ההנחיה גובשה בשיתוף המועצה הלאומית לסוכרת, הנהלת משרד הבריאות ובאישור המנכ"ל.

תאריך החלה של ההנחיה 1.1.2010

לוט: הנחיה.

במר כהן,

ד"ר שושנה חיב"א
אחות ראשית ארצית
וראש מינהל הסיעוד

העתק: ד"ר א. חי-עם, המנכ"ל
ד"ר ב. לב, משנה למנכ"ל
ד"ר ח. לוי, ראש מינהל הרפואה

הנחיות

מס' ההנחיה: **18124309**

שם ההנחיה: **אומדן כף רגל סוכרתית
על ידי אחות מוסמכת**

הנחיה -
רף המבטיח איכות
מינימלית

תחום: תפקוד מקצועי	מחלקה: הנחיות מקצועיות
מטרה: להבטיח שלכל חולה המאובחן כחולה סוכרת, תבדק כף הרגל.	
עיקרי ההנחיה: אחות מוסמכת תבצע אומדן כף רגל סוכרתית, לכל חולה המאובחן כסוכרתי	
אוכלוסיית יעד: אחיות מוסמכות במוסדות אשפוז ובמרפאות הקהילה.	
אחריות ליישום: מנהלות סיעוד במוסדות בריאות	
תאריך פרסום: 20.10.2009	תאריך החלה: 1.1.2010
 חתימה:	
ד"ר סימה רייכר מנהלת המחלקה להנחיות מקצועיות	

- תחומים:
- 1- בחינות
  - 2- תקציב
  - 3- בקרה
  - 4- הכשרה והשתלמויות
  - 5- רישום ורישוי
  - 6- תפקוד מקצועי
  - 7- קישורים למנכ"ל
  - 8- קישורים למינהל הרפואה

רקע:

רגל סוכרתית מאופיינת על ידי זיהום, כיב, הרס של רקמות כף הרגל בזיקה לפגיעה עצבית, חיסונית ודרגות שונות של מחלת כלי דם היקפית¹.

כף רגל סוכרתית מופיעה ב- 15% מחולי הסוכרת ומהווה את הסיבה העיקרית לקטיעת גפיים תחתונות בעולם המערבי. נמצא כי ב- 85% מהקטיעות קדם לקטיעה כיב בכף הרגל¹.

מניעת התפתחות כף רגל סוכרתית, כמו גם הפחתה בקטיעות גפיים, אפשרית וחינונית לאיכות החיים של חולה הסוכרת.

אומדן שיטתי ועקבי, לרבות הדרכת המטופל, על ידי האחיות המוסמכות, עשוי להבטיח הפחתה בהיארעות כיבים בכף הרגל ובקטיעות של גפיים תחתונות.

יחידות:

- פמ - פיתוח מקצועי
- המ - הנחיות מקצועיות
- הס - הסמכה
- בח - בחינות
- נכ - ניהול כספים
- מנ - מנהלה

¹ Pinzur, M. (2009) *Diabetic Foot*. Retrieved at 12/08/09 from:
<http://emedicine.medscape.com/article/1234396-overview>

הנחיות

פירוט ההנחיה:

- אחות מוסמכת תבצע אומדן כף רגל לכל חולה המאובחן כסוכרתי במוסדות הבריאות, לרבות מוסדות אשפוז ומרפאות בקהילה. האומדן יבוצע:
1. במוסד אשפוז במהלך 24 השעות הראשונות לאשפוז.
  2. במרפאות הקהילה, לפחות אחת לשישה חודשים, בביקור יזום (אין בהנחיה זו למנוע בדיקה בתכיפות גדולה יותר, בהתאם להוראות הרופא המטפל).
  3. במוסדות אשפוז ממושך, לפחות אחת לחודש (אין בהנחיה זו למנוע בדיקה בתכיפות גדולה יותר, בהתאם להוראות הרופא המטפל).

כלי האומדן:

בכל מוסד בריאות, כאמור, ייקבע כלי אומדן ייעודי לתיעוד תוצאות הבדיקה. כלי האומדן יכלול לפחות את המדדים הבאים:

- מצב וצבע העור בגפיים
- מבנה כף הרגל ותקינות ציפורניים
- טמפרטורה ודפקים פריפריים
- תחושה
- התאמה של פריטי הנעלה
- תלונות החולה

תיעוד

תוצאות הבדיקה יתועדו ברשומות החולה.

המשך טיפול

המוסד הרפואי, באמצעות האחיות הראשיות, יקבע בכתב את כללי הטיפול השונים לאחר האומדן, לרבות הדרכת המטופל ותיעוד ברשומות.

אחריות ליישום:

מנהלות הסיעוד באמצעות אחיות מוסמכות

רשימת תפוצה:

- צוות מינהל הסיעוד
ממונות ארציות על יישום סטנדרטים (אגף רפואה, גריאטריה, פסיכיאטריה)
מפקחת ארצית בריאות הציבור
מנהלת הערכות הקהילה ותכנון פריסת כוח אדם לשעת חירום
מפקחות מחוזיות ונפתיות לשכות בריאות
מנהלות סיעוד בת"ח כלליים
מנהלות סיעוד בת"ח גריאטריים
מנהלות סיעוד בת"ח פסיכיאטרים
מנהלות סיעוד בתי אבות
אחיות ראשיות קופות חולים
ראשי חוג לסיעוד
מנהלות בת"ח לסיעוד
יו"ר הסתדרות האחים והאחיות בישראל